

Izveštaj o učešću delegacije Ministarstva zdravlja koju je predvodio ministar zdravlja dr Vojislav Šimun, na 75. zasijedanju Regionalnog komiteta SZO za Evropu (RC75), Kopenhagen, Danska, 28-30. oktobar 2025. godine u skladu sa zaključkom Vlade, akt broj 11-011/25-3634/3 od 23. oktobra 2025. godine

Godišnje redovno trodnevno zasijedanje Regionalnog komiteta Svjetske zdravstvene organizacije za Evropu ove godine je održano od 28-30. oktobra 2025. godine, u Kopenhagenu, Danska.

Delegaciju Crne Gore je predvodio ministar zdravlja dr Vojislav Šimun, dok su članovi delegacije dr Ognjen Delić, generalni direktor Direktorata za zdravstvenu zaštitu, regulisane profesije i nadzor nad funkcionisanjem strukovnih regulatornih tijela (komora), i mr Svetlana Stojanović, samostalni savjetnik I, nacionalni koordinator za SZO.

Tokom Sjednice Regionalnog komiteta visoki predstavnici 53 zemalje članice, predstavnici nevladinih udruženja i asocijacija, kao i ostali akreditovani učesnici, imali su priliku da iznesu svoje stavove pisanim i usmenim putem, da diskutuju o pitanjima važnim za funkcionisanje SZO, brojnim temama i temama glavnih zdravstvenih izazova koji utiču na njen rad, pri čemu je veliki broj dokumenata usvojen, uvažavajući konstruktivne predloge za izmjene draft dokumenata, korekcije i sugestije.

Najviši zvaničnici SZO, Generalni direktor SZO i regionalni direktor SZO za Evropu otvorili su sjednicu Regionalnog komiteta, te izvijestili o ključnim izazovima u globalnom zdravstvu u svijetu i u evropskom regionu.

U svom obraćanju, generalni direktor SZO, dr Tedros Adanom Gebrejesus je istakao trenutne ključne izazove u globalnom zdravstvu i informisao Regionalni komitet o odgovorima SZO. Tokom prezentovanja postignutih rezultata poseban fokus je bio na rezultate koje SZO postiže u sveukupnom radu ali i kroz rad svojih specijalizovanih tijela.

Regionalni direktor SZO za Evropu, dr Hans Kluge tokom svog obraćanja i prezentovanja izvještaja o radu Regionalne kancelarije SZO za Evropu (SZO/Evropa) od posljednje sjednice Regionalnog komiteta istakao svoju posvećenost zdravstvenim planovima fokusirajući se na teme kao što su mir i zdravlje, prevencija bolesti, pravičnosti, zdravlje u evropskoj regiji SZO i strateškim akcijama koje je SZO preduzela za postizanje ciljeva Evropskog programa rada, 2020–2025 (EPW) i Agende za održivi razvoj do 2030. godine.

U skladu sa strateškim dokumentima, regionalni direktor dr Kluge se posebno osvrnuo na postojeća strateška dokumenta i na pojedinačna postignuća zemalja i tom prilikom se zahvalio istim na podršci i kontinuiranom radu.

Dr Kluge je posebno naglasio doprinos Crne Gore i ministra zdravlja, dr Vojislava Šimuna u realizacije agende zdravlja u evropskoj regiji SZO, posebno ističući doprinos u oblasti sprovođenja Plana djelovanja za jačanje implementacije Okvirne konvencije SZO o kontroli duhana u evropskoj regiji 2015–2025 (EUR/RC65/R4).

Nakon obraćanja generalnog direktora i regionalnog direktora, organizovan je tehnički brifing na visokom nivou o klimi i zdravlju, po pozivu za šefove delegacija. Tokom interaktivne diskusije šefova delegacija, ministar, dr Šimun se istakao svojim stavovima i komentarima na temu zaštite

zdravlja od klimatskih promjena i znatno doprinio identifikaciji strateški najefikasnijih pravaca djelovanja u ovoj oblasti.

Ukratko, tokom izlaganja, ministar dr Šimuna je naglasio specifičnosti Crne Gore kao mediteranske i planinske zemlje koja je sve više izložena poslasticama klimatskih promena:

- učestalijim i intenzivnijim talasima vrućine,
- poplavama i ekstremnim padavinama,
- povećanom prisustvu vektora koji prenose zarazne bolesti, i
- rastućem opterećenju mentalnog zdravlja, posebno kod mladih.

Ministar je takođe u svom obraćanju naveo jačanje pristupa Jedno zdravlje - One Health, unapređenjem koordinacije između sektora ljudskog zdravlja, veterinarstva, zaštite životne sredine i bezbednosti hrane u cilju poboljšanje klimatske otpornosti zdravstvenih ustanova, uključujući procjene energetske efikasnosti, bezbjednosne procedure i kontinuitet rada u bolnicama i centrima primarne zdravstvene zaštite, sa ciljevima smanjenja potrošnje energije, održavanja kontinuiteta usluga tokom ekstremnih vremenskih događaja i prelaska na čistije izvore energije gde je to izvodljivo.

Ministar je tom prilikom naglasio da su u budućnosti, prioriteti Crne Gore jasni:

- integrisati procjene rizika od klimatskih promena u planiranje zdravstvene zaštite,
- ojačati sisteme ranog upozoravanja i brze reakcije, i
- osigurati da otpornost na klimatske promene postane ključni element univerzalnog zdravstvenog osiguranja.

Prvog dana, posle zatvorenog tehničkog brifinga na visokom nivou o klimi i zdravlju, zasijedanje je nastavljeno opštom raspravom o obraćanjima generalnog direktora i regionalnog direktora, gdje je Regionalni odbor pozvan da usvoji povezani nacrt odluke kao i odluku u vezi Drugog evropskog programa rada, 2026–2030 (EPW2) i Agende za održivi razvoj do 2030. godine.

Drugog dana zasijedanja, na zatvorenom sastanku, države članice su razmotrile primljene nominacije za članstvo u upravnim tijelima i odborima SZO. Regionalni odbor je, pored toga, razmotrio utvrđeni proces za nominaciju izbornih mjesta za Sedamdeset devetu Svjetsku zdravstvenu skupštinu i za Izvršni odbor na njegovom 159. zasjedanju, uzimajući u obzir mjesta koja će postati upražnjena u maju 2026. godine.

U nastavku sjednice do kraja zasijedanja, predsjedavajući Trideset drugog saziva Vrhovnog odbora je predstavio svoj konsolidovani izvještaj. Regionalni odbor je pozvan da usvoji relevantni nacrt odluke. Teme koje su obrađene su: pitanja programskog budžeta, Izvještaj o odgovornosti 2025, Programski budžet SZO 2026–2027, regionalni plan za implementaciju, strategija za zdravlje djece i adolescenata i dobrobit u evropskoj regiji SZO 2026–2030, Strategija za korištenje inovacija za javno zdravstvo u evropskoj regiji SZO 2025–2030, *Starenje je život*: strategija za promociju zdravlja i blagostanja tokom cijelog života u evropskoj regiji SZO 2026–2030

Regionalni komitet je razmotrio finansijsku situaciju SZO/Evropa u tekućem dvogodišnjem periodu i mjere koje su preduzete za njeno rješavanje, kao i nacrt regionalnog plana za implementaciju za sljedeći dvogodišnji period.

Kako bi se dodatno ojačala odgovornost i transparentnost SZO/Evropa i podržalo participativno upravljanje, Regionalni odbor je razmotrio Izvještaj o odgovornosti za 2025. godinu.

U skladu sa Standardnim operativnim procedurama i postupkom za osnivanje, obnavljanje i ukidanje geografski raspoređenih kancelarija, Regionalni odbor je razmotrio poslovne modele za

predložene teme sa sljedećim područjima fokusa: Vještačka inteligencija; Kvalitet njege i sigurnost pacijenata, Zdravlje i ekonomija blagostanja.

Regionalni odbor je usvojio povezani nacrt odluke u vezi Strategije za zdravlje djece i adolescenata i dobrobit u evropskoj regiji SZO 2026–2030, novu strategiju za zdravlje i dobrobit djece i adolescenata za Regiju, razvijenu zajedno s Dječjim fondom Ujedinjenih naroda (UNICEF), povezani nacrt odluke Strategija za korištenje inovacija za javno zdravstvo u evropskoj regiji SZO 2025–2030 i strategije Starenje je život: strategija za promociju zdravlja i blagostanja tokom cijelog života u evropskoj regiji SZO 2026–2030 koja će biti predstavljena na razmatranje na RC76.

U Izvještaji o napretku uključen je prvi dio koji ima za cilj »*Još milijarda ljudi ima koristi od univerzalnog zdravstvenog osiguranja*«: koji sačinjava Akcioni plan za prevenciju i kontrolu nezaznih bolesti u evropskoj regiji SZO 2016–2025 (EUR/RC66/R11); Evropski okvir SZO za djelovanje u oblasti mentalnog zdravlja 2021–2025 (EUR/RC71/R5); Evropska agenda imunizacije 2030 (EIA2030) (EUR/RC71/R4); Akcioni plan za zdravlje izbjeglica i migranata u evropskoj regiji SZO 2023–2030 (EUR/RC73(8)) i drugi dio sa ciljem »*Milijardu ljudi više uživa u boljem zdravlju i blagostanju*«: koji čine Evropski okvir za djelovanje o alkoholu 2022–2025 (EUR/RC72(4)); Strategija fizičke aktivnosti za evropsku regiju SZO 2016–2025 (EUR/RC65/R3); Plan djelovanja za jačanje implementacije Okvirne konvencije SZO o kontroli duvana u evropskoj regiji 2015–2025 (EUR/RC65/R4); Deklaracija Sedme ministarske konferencije o okolišu i zdravlju (Budimpeštanska deklaracija) (EUR/RC73(7));

U skladu sa pravilima SZO, birani su članovi upravljačkih tijela SZO i to:

- dva člana Izvršnog odbora
- četiri člana Stalnog odbora Regionalnog komiteta za Evropu (SCRC).

Saradnja i jačanje odnosa sa međunarodnim organizacijama je jedan od prioriteta Ministarstva zdravlja Crne Gore, naročito uzimajući u obzir ulogu međunarodnih partnera u cilju implementacije najnovijih planova i strategija. U tom kontekstu, SZO ima izuzetno značajnu ulogu i mjesto a saradnja Ministarstva zdravlja sa SZO uzima se kao primjer konstruktivnog i otvorenog odnosa u cilju jačanja zdravstvenih kapaciteta na nacionalnom nivou, učestvuje u pitanjima koja proizlaze iz rezolucija i odluka Svjetske zdravstvene skupštine i Izvršnog komiteta. U tom smislu, učešće delegacije na Regionalnom komitetu je bila prilika da Crna Gora ponovi posvećenost regionalnoj saradnji u svim inicijativama koje podsticajno djeluju na unapređenje zdravlja kao i da aktivno učestvuje u razmatranju implikacije rezolucija i odluka te da pruži doprinos srodnim diskusijama. Posebno treba naglasiti spektar tema koje su ove godine bile obrađene, te da je delegacija Crne Gore tokom zasijedanja, pored učešća minisrra dr Šimuna na zatvorenom tehničkom brifingu na visokom nivou o klimi i zdravlju po pozivu, delegacija imala šest pisanih i usmenih intervencija, na sledeće teme:

- 28. oktobar, 16:00–18:00 h: sesija: Drugi evropski program rada (EPW2), 2026–2030, koji je zbog tehničkih razloga bio odložen za 29. oktobar;
- 29. oktobar, 16:00–18:00 h, Pisano saopštenje: sesija Pitanja upravljanja i partnerstava, Kratak tehnički brifing na visokom nivou: Kvalitet nege i bezbednost pacijenata;
- 30. oktobar, 11:00-12:30h, sesija: Tehnički brifing na visokom nivou: Strategija za korišćenje inovacija za javno zdravlje u Evropskom regionu SZO 2025–2030
- 30. oktobar, 14:00-15:30h, sesija: Starenje je život: strategija za promovisanjem zdravlja i dobrobiti tokom celog života u Evropskom regionu SZO 2026–2030

- 30. oktobar, 15:30–16:00h, sesija: Izveštaji o napretku, Pisano saopštenje, Kratak tehnički brifing na visokom nivou: Plan akcija za jačanje implementacije Okvirne konvencije SZO o kontroli duvana u Evropskom regionu 2015–2025 (EUR/RC65/R4)
- 30. oktobar, 15:30–16:00h, sesija - Izveštaji o napretku Pismena izjava, Kratak tehnički brifing na visokom nivou: Deklaracija sedme ministarske konferencije o životnoj sredini i zdravlju (Budimpeštanska deklaracija) (EUR/RC73(7))

Navedene intervencije se nalaze na linku: <https://www.who.int/europe/about-us/governance/regional-committee/75th-session-of-the-who-regional-committee-for-europe/statements-from-member-states>

Ministar i članovi delegacije imali su više sastanka sa predstavnicima ostalih država na marginama sjednice Regionalnog komiteta, između ostalih predstavnicima Republike Bosne i Hercegovine, Republike Srbije, Turske, Malte, Sjeverne Makedonije i San Marina.

Tokom prvog dana jubilarnog, 75. zasijedanje Regionalnog komiteta SZO za Evropu, ministar dr Vojislav Šimun je imao bilateralni sastanak sa ministarkom civilnih poslova u Vijeću ministara Bosne i Hercegovine, dr Dubravkom Bošnjak.

Tokom sastanka je razgovarano o unapređenju kvaliteta i kontinuiteta saradnje u vezi nekoliko bitnih segmenata reforme zdravstvenih sistema dvije države. Poseban osvrt stavljen je na jačanju kapaciteta primarne zdravstvene zaštite, usluga stomatologije i mentalnog zdravlja. Ministri su istakli potrebu za inteziviranjem međudržavne saradnje kroz formalnu i konkretnu saradnju javnih zdravstvenih ustanova obje strane, kao i razmjeni eksperata iz oblasti visoko specijaliziranih zdravstvenih usluga kao što su interventna neuroradiologija i kardiologija i druge.

Takodje je bilo riječi i o transplantacionoj medicini, transplatacije kod djece, te unapređenju saradnje s Eurotransplantom i mogućnostima poboljšanja pružanja ovih usluga kroz međusobnu podršku u reformi zdravstvenih politika.

Pored navedenog, naznačeno je nekoliko oblasti moguće saradnje u oblasti medicinskih naučnih istraživanja, programa specijalizacija, te povećanju broja sklopljenih bilateralnih ugovora o pružanju zdravstvenih usluga. Ministar dr Šimun je naglasio potrebu jačanja međuinstitucionalne saradnje državnih ustanova te zajedničkog apliciranja kroz program EU4Health, u cilju obezbjeđivanja sredstava za jačanje kapaciteta zdravstvenih sistema i unapređenja zdravlja građana.

Prilikom sastanka, delegacija Bosne i Hercegovine predstavila je inicijativu za potpisivanje memoranduma o razumijevanju u području zdravstva između Ministarstva civilnih poslova Bosne i Hercegovine i Ministarstva zdravlja Crne Gore imajući na umu moguće dobiti saradnje, uočivši potrebu stvaranja povoljnijih uslova za unaprjeđenje zdravlja stanovništva, uvažavajući načela jednakopravnosti, uzajamnog poštovanja i reciprociteta. Dogovoreno je da se predmetni sporazum potpiše prilikom uzvratnih posjeta ministra Šimuna i ministarke Bošnjak.

Tokom drugog dana 75. zasijedanja Regionalnog komiteta SZO za Evropu, 29. oktobra 2025. godine, ministar zdravlja dr Vojislav Šimun je na marginama zasijedanja imao bilateralni sastanak sa ministrom zdravlja u Vladi Republike Srbije, dr Zlatiborom Lončarem.

Tom prilikom ministri su konstatovali izuzetno dobru komunikaciju dva državna resora uz vidljive rezultate u oblasti zdravstvene zaštite građana. Naglašeno je da se saradnja između zdravstvenih ustanova dvije države odvija intezivno, te da je i ubuduće neupitna, uz eksplorisane

drugih mogućnosti u oblasti razmjene stručnog iskustva i eksperata u određenim medicinskim oblastima.

Osim toga, Crna Gora i Srbija, su najavile i zajedničko apliciranje za EU programe u cilju efikasnijeg povlačenja sredstava iz EU fondova u okviru programa EU4Health.

Istaknut je značaj saradnje na polju transplatacije, prvenstveno angažovanjem timova za transplataciju bubrega i koštane srži sa VMA u Kliničkom centru Crne Gore, ali i važnosti unapređenja tehničkih procedura i angažovanje timova za transplataciju drugih organa po potrebi, uzimajući u obzir broj pacijenata kojima je potreban određeni organ.

Ministar Šimun je izvijestio kolegu Loncara o planu restrukturiranja Instituta za fizikalnu medicinu, rehabilitaciju i reumatologiju »Dr Simo Milosevic« u Igalu, koji je izrazio želju da po uspješnoj realizaciji plana što više građana Srbije koristi njegove usluge. Na kraju sastanka dogovorene su uzvratne posjete ministara Šimuna i Loncara u bliskom vremenskom periodu.

Trećeg dana zasijedanja, na inicijativu Latvije organizovan je kratak sastanak Inicijative malih zemalja članica Svetske zdravstvene organizacije kome je prisustvovao generalni direktor dr Ognjen Delić.

Troškove učešća delegacije na Regionalnom komitetu snosilo je Ministarstvo zdravlja.